

ویروس‌ها می‌تازند

به‌نظر، همه‌چیز جهان مجازی برای ما دلچسب و فریبنده است...

به‌نظر، همه‌چیز جهان مجازی برای ما دلچسب و فریبنده است، جز تهدیدهای امنیتی و ده‌ها هزار گونه کاملاً جدید از ویروس‌های رایانه‌ای که هر روز پهنه اینترنت را در می‌نوردند؛ البته حق داریم چون منطقاً از پدیده‌ای به اسم آلودگی رایانه‌ای استقبال نمی‌کنیم و دوست نداریم اطلاعات شخصی یا سازمانی ما در اختیار مجرمان اینترنتی قرار بگیرد.

از این گذشته حتی یک اختلال کوچک در عملکرد رایانه شخصی ما می‌تواند بسیار آزاردهنده و حتی خسارت‌بار باشد. با این حال بسیاری از کاربران رایانه و اینترنت، مسحور جذابیت‌های پیدای دنیای مجازی بوده و از خطرات پنهان آن غافلند و این تهدید بزرگی برای تمام خانواده کاربران رایانه و اینترنت در کشور محسوب می‌شود.

گسترش استفاده از رایانه و اینترنت در چند سال اخیر، البته در افزایش ناامنی در رایانه‌های شخصی و شبکه‌های سازمانی بی‌تأثیر نبوده است چرا که اینترنت خود بزرگ‌ترین بستر انتشار و انتقال کدهای مخرب و بهترین ابزار برای انجام نفوذهای غیرمجاز محسوب می‌شود. علاوه بر این، حافظه‌های جانبی نیز به‌تنهایی نقل‌وانتقال بیش از 50 درصد از ویروس‌ها، ابزار هک و نرم‌افزارهای مخرب در سرتاسر جهان را برعهده دارند. اما در این بین، کارشناسان فناوری اطلاعات بر این عقیده هستند که رشد استفاده از ابزار و نرم‌افزارهای مؤثر حفاظتی یا اصولاً توجه کافی به امنیت اطلاعات و تجهیزات رایانه‌ای، در مقایسه با افزایش و گسترش استفاده از رایانه و اینترنت، بسیار ناچیز بوده است.

یک دلیل عمده، احساس امنیت کاذب بسیاری از ما به خاطر نصب یک نرم‌افزار امنیتی ساده آن هم از نوع قفل شکسته و غیررسمی است که سال‌هاست به‌عنوان یک سنت ناپسند، در میان جامعه جوان و مدرن کاربران ایرانی یا حتی در بسیاری از شرکت‌ها و سازمان‌های کوچک تا متوسط مرسوم شده است. البته نمی‌توان انکار کرد که شاید برای بسیاری از کاربران عادی‌تر و جوان‌تر، قیمت برخی از محصولات امنیتی اندکی گران باشد اما برای این دسته از افراد شرکت‌های زیادی هستند که نرم‌افزارهای حفاظتی کاملاً رایگان تولید کرده‌اند که نه تنها نقاط ضعف نرم‌افزارهای قفل شکسته و غیررسمی را ندارند، بلکه برعکس یک حفاظت پایه‌ای و قابل‌قبول را به آنها ارائه می‌دهند؛ برای مثال نرم‌افزار Panda Cloud Antivirus یک برنامه امنیتی کاملاً رایگان برای کاربران خانگی است که به راحتی از سایت رسمی‌اش قابل‌دانلود است و حفاظت خوبی از اطلاعات و تجهیزات رایانه‌ای کاربران به عمل می‌آورد و از همه مهم‌تر عاری از پیچیدگی‌ها، مشکلات و اختلالات موجود در نرم‌افزارهای غیررسمی است. از طرف دیگر، کاربران حرفه‌ای رایانه و اینترنت و نیز مدیران شبکه‌های سازمانی قراردارند که معمولاً اطلاعات ارزشمندتر و حساس‌تری را در رایانه‌های خود ذخیره کرده‌اند. اغلب این افراد با استفاده از رایانه‌های خود به فعالیت‌های اقتصادی و کسب درآمد می‌پردازند و در صورت ایجاد اختلال در فعالیت‌های رایانه‌ای خود با خسارت‌های قابل‌توجهی مواجه می‌شوند. به این افراد توصیه می‌شود که حتماً از نسخه رسمی و تجاری نرم‌افزارهای امنیتی بر حسب نوع و میزان استفاده از رایانه و اینترنت استفاده کنند.

دست‌کم، 10 شرکت بین‌المللی امنیت رایانه و اینترنت در کشور به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم با وجود تمام محدودیت‌های تجاری که ممکن است به‌علت تحریم‌های بین‌المللی برای آنها وجود داشته باشد به فعالیت مشغولند و هرکدام از آنها نسخه‌های رسمی و تجاری ابزار، نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای خود را از طریق نمایندگی‌های محلی خود به کاربران خانگی و شبکه‌های سازمانی کشور ارائه می‌کنند. بنابراین دسترسی به نسخه‌های اصل و رسمی نرم‌افزارهای مشهور و کارآمد حفاظتی در کشور، کار ساده‌ای است. به‌ترتیب، اگر چه در نظر بسیاری از کاربران خانگی و مدیران شبکه‌های کوچک، استفاده از برنامه‌های غیررسمی، قفل شکسته و قدیمی یک سنت مرسوم، یک صرفه‌جویی اقتصادی مناسب یا حتی طفره‌رفتن زیرکانه از پرداخت هزینه‌هاست، رخدادهای اخیر تا حد زیادی در افزایش آگاهی امنیتی کاربران خانگی رایانه و نیز مدیران شبکه‌های سازمانی و سوق‌دادن آنها به سمت استفاده از نرم‌افزارهای رسمی و تجاری مؤثر بوده است؛ در واقع این تحولات حساس، فرصتی برای تغییر عادت‌ها و سنت‌های مرسوم کاربران ایرانی در زمینه امنیت اطلاعات رایانه‌ای، فراهم کرده است.

کرم رایانه‌ای استاکس نت و یا سایر کدهای مخربی که جنجال‌های وسیع رسانه‌ای به‌پا کردند، جنگ‌ها و درگیری‌های اینترنتی، تظاهرات و اعتراضات سازمان یافته اینترنتی، گروه‌های مافیایی تبهکار در دنیای مجازی، خطر بیش از پیش شبکه‌های اجتماعی، کدهای مخرب Bot، ضدویروس‌های تقلبی و نیز تغییر ماهیت حملات اینترنتی به سمت نفوذهای نامحسوس تنها بخشی از عواملی بودند که ماه‌های اخیر را به خطرناک‌ترین دوره زمانی از ابتدای به‌کارگیری رایانه و سپس اینترنت، از 25 سال پیش تاکنون تبدیل

کردند. طبق آمارهای جداگانه از شرکت‌های امنیتی پاندا و سوفوس، در حال حاضر روزانه بین 70 تا 75 هزار گونه کاملاً جدید از ویروس‌های رایانه‌ای و ابزار نفوذ و نرم‌افزارهای مخرب تولید و از طرق مختلف در فضای مجازی منتشر می‌شوند.

برای شبکه‌های سازمانی و شخصیت‌های برجسته حقیقی البته می‌توانید حملات هدفدار را نیز به فهرست تهدیدهای امنیتی اضافه کنید که برای مقابله با آنها نیاز به لایه‌های دفاعی بسیار مستحکم و سیاست‌های امنیتی سختگیرانه داریم. از این گذشته، طبق آمارهای منتشر شده لابراتوارهای کشف و تحلیل ویروس‌های رایانه‌ای دست‌کم یک سوم کل ویروس‌های تولید شده در 25 سال گذشته، تنها در سال گذشته میلادی متولد شده‌اند؛ به بیان دقیق‌تر 34 درصد از کل ویروس‌های رایانه‌ای جهان، محصول سال 2010 میلادی هستند؛ سالی که در آن بسیاری از کاربران در سرتاسر جهان و از جمله ایران، به‌طور مستقیم حملات اینترنتی، ویروس رایانه‌ای و نرم‌افزارهای مخرب را تجربه کردند و بر حسب یک توفیق اجباری که محصول شرایط شدیداً ناامن دنیای مجازی است، به امنیت اطلاعات رایانه‌ای، جان تازه‌ای بخشیدند. البته گام بعدی، ترغیب کاربران ایرانی به استفاده از نسخه‌های رسمی یا تجاری نرم‌افزارهای امنیتی است تا تمامی آنها از داشتن یک حریم خصوصی امن، حفاظت در برابر حملات اینترنتی نامحسوس، مقابله با کدهای مخرب و نیز روان شدن عملیات‌های اجرایی در رایانه‌های خود لذت ببرند.

یکی دیگر از دلایل بی‌توجهی کاربران خانگی یا مدیران شبکه‌های سازمانی در کشور به مسئله حفاظت مؤثر از اطلاعات این است که متأسفانه برعکس بسیاری از کشورهای پیشرفته، کاربران و مدیران شبکه‌های سازمانی در ایران، نسبت به امنیت اطلاعات و تجهیزات رایانه‌ای خود، دید پیشگیرانه ندارند.

فراموش نکنیم که دنیای دیجیتال و جهان مجازی ما درست مانند جهان واقعی پیرامون ما، نیاز به یک حفاظت همه‌جانبه دارد؛ البته برای بعضی که بیشتر وقت خود را در اینترنت می‌گذرانند، وسعت جهان مجازی‌شان، به‌مراتب وسیع‌تر و بزرگ‌تر از دنیای فیزیکی آنهاست، پس یقیناً به امنیت بیشتر و کامل‌تری نیاز دارند.

فرهنگ حفاظت از اطلاعات و تجهیزات رایانه‌ای هنوز ملکه ذهن جمعی کاربران ایرانی نشده، اما با این حال نشانه‌هایی کوچک از رویکرد مثبت آنها به سمت ایمن‌سازی رایانه‌های شخصی و شبکه‌های سازمانی به چشم می‌خورد که می‌تواند آغازی باشد برای تشکیل یک خانواده امن و فعال به نام خانواده کاربران ایرانی؛ خانواده‌ای که امنیت، دیگر برایش واژه‌ای غریب نیست!